

ייסוד "הארגון היהודי הלוחם"

מתוך דו"ח "הארגון היהודי הלוחם" על פעולותיו...
...ביום ד', 22 ביולי 1942 [ערב תשעה באב תש"ב] החל החיסול של גטו ורשה. מיד כונסה המועצה הציבורית כדי לברר את המצב ולנקוט אמצעים.

בישיבות השתתפו: ל' בלוך, שמואל ברסלר [ברסלאב], ד"ר א' ברמן, יצחק צוקרמן, זישא פרידמן, יוסף פינקלשטיין-לבארטובסקי, ד' גוז'יק, יצחק רינגלבלום, יוסף סאק, שכנא זאגאן וד"ר יצחק שיפר. הדעות היו חלוקות.

באי-כוח המפלגות הציוניות השמאליות ו"החלוץ" וכן כמה עסקני-ציבור קראו לפעולה אקטיבית בדרך זו או אחרת. הרוב דרשו לחכות. עד מתי? – עד שיתברר המצב. שכן הופצו שמועות, כי מורשה יגורשו 50-70 אלף יהודים בלבד (זקנים, חולים, אסירים, פושטי-יד וכו'), ובכך תיגמר האקציה...

ב-28 ביולי 1942 נערכה ישיבת "החלוץ" וארגוני-הנוער המסונפים לו: "השומר הצעיר", "דרור" ו"עקיבא". הוחלט להקים ארגון יהודי לוחם – יק"א – יידישע-קאמף-ארגאניזאציע. הארגון היה חותם על כרוזיו בשפה הפולנית באותיות Zydowska Organizacja – ZOB - "ארגון יהודי לוחם". חברי המפקדה היו: ברסלר, צוקרמן, צביה לובטקין, מרדכי טטנבוים ויוסף קפלן. נשלחה משלחת לצד הארי: טוסיה אלטמן, פלוטניצקה, לאה פרלשטיין ואריה-יורק וילנר, כדי לקשור קשרים עם תנועת-המחתרת הפולנית ולהשיג נשק בשביל הגטו.

הוקם הארגון הלוחם, אולם כל נשקו של הגטו בשעה ההיא כלל רק אקדח אחד!...

מקור: יצחק ארד, ישראל גוטמן ואברהם מרגליות (עורכים), **השואה בתיעוד. מבחר תעודות על חורבן יהודי גרמניה ואוסטריה פולין וברית המועצות, יד ושם, ירושלים תשל"ח, עמ' 233.**